

PIIKKEJÄ EI PIDÄ POISTAA TURHAAN, VARUSTEILLA ISO MERKITYS

HEVOSTEN HAMPAIDEN HOITO MULLISTUU

Hevosten hampaista ei uusien oppien mukaan saa enää poistaa piikkejä kuin tarpeen vaatiessa. Raspilla ei liioin saa kuluttaa hammasrivistöä turhaan, sillä päinvastoin kuin yhä yleisesti luullaan, hammas ei todellakaan kasva vaan tulee iän myötä enemmän esiin.

Eläinlääkäri **Jukka Lillstrang von Wendt** on kokemuksensa kautta oppinut senkin, että eniten hevosten hampaisiin aiheuttavat ongelmia ihmisten käyttämät varusteet.

Hampaiden kunnolla on iso merkitys siinä, miten hevonen toimii ihmisen kisakumppanina tai harrastepollena tai missä hyvänsä käyttötarkoituksessa. Kyse on siitä, miten toimii yksi käytettävissä olevista avuista, ohjasapu.

Alussa painajaista

Jukka Lillstrang von Wendt suorastaan inhosi aiemmin hevosten hampaiden raspausta. Silloin hän teki sitä pimeässä ja käsikopelolla eikä tiennyt paremmasta. Sitä paitsi koko hommasta sai eläinlääkäriopinnoissa hyvin minimaaliset tiedot. Käytännössä sitä ei opetettu lainkaan.

– Oli painajainen aina kun joku pyysi raspaamaan hevostaan.

Vähän kuin vahingossa hän päätyi eläinlääkäreille tarkoitettulle raspauskurssille, jossa yllättäin esiteltiin kunnan pelit ja vehkeet: sähköraspin ja lampun. Hän oivalsi, että raspauksen pystyy hyvillä välineillä tekemään sataprosenttisen oikein ihan tallioissa.

– Sähköraspi on tehokas, mutta samalla sillä saa nopeasti ison vahingon.

Kurssilta saatu tiukka ohje oli, että hevonen on raspattava kaksi kertaa vuodessa, ja tämän ohjeen mukaan Lillstrangin toimi – kunnes heräsi kyseenalaistamaan asian, kun suussa näytti hyvältä eikä hoidettavaa ei ollut. Nyt hän koulutautuu lisää ruotsalaisten gurujen opissa. Kursi on ensimmäinen Suomessa ja siinä on mukana 24 suomalaista eläinlääkäriä.

Ei pyöreää eikä sileää

Kuulostaako tutulta: Hevosten hampaat raspataan sen vuoksi, että niihin on tullut piikkejä. Hampaasta kuuluu tehdä sileä ja pyöreä – sekä raspaja että hevosenomistaja myhäilevät tyytyväisinä, kun tuli niin hyvää jälkeä.

Ei, ei! Uusien tietojen valossa juuri näin ei saa tehdä. Hammas

Jukka Lillstrang von Wendt ja uljas GP-tason ratsunsa, jo edesmennyt Johan af Grunstein.

nimenomaan ei saa koskaan olla tasainen ja pyöreä. Hevonen tarvitsee piikkejä korsirehun jauhamiseen.

– Raspausten tarkoitus on mahdollistaa normaali purenta ja leukojen liike. Oikea leukojen liike kuluttaa hampaita oikein. Hevosen hampaathan ovat tosi terävät ja tuntuvat käteenkin ikäviltä, mutta yhtään piikkiä ei tarvitse poistaa silloin, kun posket ja limakalvot ovat ehjät.

Lillstrangista kauheinta on se, mitä vieläkin tehdään, että kengittäjä hevosen kengitettyään raspaa eläimen kengitysviilallaan rauhoittamatta.

– Suutari pysyköön lestissään. En minäkään kengitä, hän huomauttaa.

Ilmajoella eläinlääkärin pitävän Lillstrangin mukaan uuden koulutuksen suurin anti on päästä eroon rutiinomaisesta hevosen hampaiden kuluttamisesta kamalilla koverilla välineillä.

– Hampaat on hyvä tarkistaa

kerran vuodessa. Ja nyt hoide-taan vain ne hampaat, joissa vika on.

Varusteilla väliä

Aukooko hevosesi ratsastettaessa suutaan? Kiristetäänpä turpahihnaa.

Onko uljas kilpakumppanisi tai harrastepollesi kova suutaan ja puree kuolaimen kiinni? Kokeillaanpa kovempia kuolaimia.

Ei, ei! Lillstrang on havainnut, että edelleen käyttöön otetaan kovemmat keinot ja kovemmat kuolaimet, kun suunta pitäisi olla päinvastainen. Hevonen aukoo suutaan esimerkiksi, koska kuolain tuntuu siitä epämiellyttävältä. Turparemmiin kiristämisiin voidaan saada aikaan mahtavat haavaumat limakalvoille.

Eläinlääkäri neuvoo vaihtamaan kuolaimia mahdollisimman usein. Näin voidaan välttää paineen aiheuttamia vaurioita suussa. Hän itse tekee niin kolmen ratsastuskerran välein ja käyt-

tää kolmea vaihtoehtoa, kuolaimetonta, suoraa ja perusniveltä tai kolmipalaa. Kuolain on sopiva, kun se lepää suupieliä vasten. Vanha käsitys, että suupieliä pitää olla pari rypyyä, kuuluu romukoppaan.

– Miten saat tuntuman, jos suupielet on jo valmiiksi vedetty korviin, Lillstrang kysyy.

– Vieläkin luullaan, että hevosen suussa on tila kuolaimille. Se ei pidä paikkaansa. Kyllä kieli täyttää siellä kaiken. Siksi esimerkiksi suora kankikuolain on paras, se jakaa paineen tasaisesti.

Hevosten varusteet ovat ne, jotka eniten aiheuttavat ongelmia hevosten hampaisiin. Lillstrang on todennut tämän käytännössä raspattuaan eräällä tallilla 30 siitostammaa, siis sellaisia, joilla ei varusteita juurikaan tarvita. Vain kahdella oli suussa ongelmia ja ne johtuivat anatomiasta.

On siis paljon väliä sillä, millaisia kuolaimia ja varusteita käyt-

Leimikkiklinikka
MAI-VET
www.mai-vet.fi
Puhelin 06 487 3100 Fax 06 487 3109
TEOLLISUUSTIE 18B 60120 SEINÄJOKI

TOPAR
ISLANNINHEVOSTALLI

Löyry lakeus
valloittavien issikoiden selästä käsin.

- rentouttavat maastoratsastukset
- yritysten tyky-päivät
- friskooretkillä irti arjesta

www.topar.fi Kirsi Pietilä 050 5525527

SUUTARI MESTARI

- AVAINPALVELU • AJONESTOAVAIMET
- KILPIKAIVERUS
- PERINTEISET SUUTARINTYÖT

Jalkinekorjaamo **Timi Mauri Keihänen**
Puskantie 1, Seinäjoki p. 4143 159, 040-5027 990
www.suutarikeihanen.fi

Meiltä saat Bonusta!

Velj. Wahlstén Oy
Rain Buster -sadeloimi
Fleecevuori, koot 145 ja 155 cm.
Väri kuvasta poiketen musta/ruskea. **45,-**

Meiltä myös Pikeur, Eskadron ym. tuotteet!

PIKEUR **ESKADRON**

Agrimarket Alavus
Kolistontie 18
puh. 010 76 47802
Avoinna: Ma-pe 8.30-17, la 9-13

eepee AGRI MARKET